

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyilttéri közlemények garmond-soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk összekötöttesben levő hird. irodák arengedmenyben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat

kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

A garamvölgyiek közös érdeke.

(K.) A garamvölgyiek érdekközösségét maga a természet határozta meg. Csátától egész Garamberzencéig nincs egyetlen pontja sem ennek a területnek, a melynek létérdeke azt kíváná, hogy a vármegye centruma ne Léván, hanem egy, épen a forgalmi vonalon kívül eső ponton legyen.

Ebből az igazságból kiindulva megállapíthatjuk, hogy sem Kőrmöcbánya, sem Ujbánya városnak nem lehet más érdeke, mint épen Léva érdeke. És épen ezért a lévai járás és maga Léva városa is kétségkívül elsőrangú köteletségének tekintette a multban és tekintti a jövőben is, hogy mindkét ősrégi bányavárosunkat akár a megyei élet terén, akár egyéb viszonyaiban is a kívánsága szerinti módon leendő érvényesülésénél, fejlődésük és haladásuk iránt tanusított törekvéseiben egész erejével támogassa.

A lévai járás és Léva városa méltányolja az érdek közösségét és ép ezért minden olyan törekvést a leghatározottabb formában és a legenergiusabban visszautasított, a mely ennek a természetszülte érdekközösségnek a megbontására irányult. Szóval mi a legőszintébb barátjai vagyunk két bányavárosunknak, sőt mireánk mindenkör számíthatnak, mert nem hiszünk, hogy létezhetnék közöttünk oly el nem simítható ellentét, a mely bennünket egymás ellenfeleivé tehetne. Ép a garamvölgyi községek közös érdeke az, hogy közös erővel küzdjenek a kitűzött célokért s hogy majdan a kivívott sikerek eredményéből mindegyik kivehesse a maga részét.

A legutóbbi időben némi elhidegülést tapasztaltunk úgy a kőrmöci-, mint az ujbányai bizottsági tagoknál. Ugy tünik fel előttünk, mintha mi rossz fát tettünk volna a tűzre, mintha az ő neheztelésüket vontuk volna magunkra valamelyes cselekedetünkkel, vagy talán ők hiszik, hogy mi az ő elleneik volnánk. Higgadtan és tárgyilagosan mérlegelve a közel multban lezajlott eseményeket, konstatálnunk kell, hogy mi lévaiak soha semmiben sem adtunk okot a neheztelésre, soha semmikör sem követtünk el olysmít, a mi a két város érdekeivel ellenkezne s irántunk mindenkor a legőszintébb rokonszenvet és jóakaratot tanusítottuk.

Önmagunk ellen cselekednénk, ha érdekeinket összeütőkzésbe hoztuk volna az övékével, mert hiszen sem Ujbánya, sem Kőrmöcbánya soha nem jöhetnek

velünk ellentétes helyzetbe. A természet alkotta fekvésénél fogva mind a három község csak egymás mellett fejlődhet, de egymás ellenére nem. A természet parancsszavát követjük, ha egymást támogatjuk, egymás fejlődését kölcsönös jóakarattal előmozdítjuk.

Ennélfogva érthetetlennek találjuk az időnként megnyilatkozott ellenszenvet, mert mi arra okot nem szolgáltatunk. Ezt az ellenszenvet is csak félreértésnek óhajtjuk betudni, a melynek nem épen tiszta forrását ismerjük. Ugyanis a maróti érdekeltég, látván közöttünk az összetartást, a békés együtt működést, látva azt, hogy kitűzött célunkat, a megye székhelyének Lévára való vitelét meggátolni többé még a zsitvavölgyi uraságoknak sem fog sikerülni, éket iparkodott közénk verni az által, hogy közénk dobott oly kérdéseket, a melyeknek megvalósítását és megoldását arra az időre szándékoztunk hagyni, a mikor az átalakulás megtörtént. Szembe állították a garamvölgyi városokat egymással, hogy inter duos litigantes tertius (már t. i. Aranyosmarót) gaudeat.

Sajnáljuk, hogy úgy az ujbányaiak, mint a kőrmöcbányaiak félre vezetették magukat, sajnáljuk, hogy bennünk ellenfelet keresnek, mert mi, ujjolag hangsúlyozzuk, minden téren tartjuk az érdek közösséget s őszinte akarrattal fogjuk előmozdítani a fejlődés iránt való törekvést. Nem tartunk magunkban sem haragot, sem neheztelést. Azonban, mi is kérjük, hogy viszont ők is tartsák ezt az érdekközösséget, mert hiszen a ki az egyikünk barátja, az a másiké is; a ki közöttünk egynek ellensége, ki van zárva, hogy igaz szívvel viseltessék a másik iránt. A maszlagot, amit onnan a túlsó félről kínálnak, utasítsák vissza.

A mi sikereink az egész garamvölgyének, sőt az egész vármegyének hasznára fog válni. És mi Ujbánya és Kőrmöcbánya városoknak irántunk tanusított támogatását mindenkor hálással fogjuk viszonozni.

A tanítók akadémiai képzése*)

Már mintegy 15 éve, hogy időnként felhangzik a magyar tanítótság kebelében a jelenlegi tanítóképzéssel szemben való elégedetlenség. Nincs meglegedve a tanítótság eddigi középfoku kiképzésével. Nincs meglegedve a szociális helyzetével sem, melyet a jelenlegi középfoku tanítóképzés a tanítótságának biztosítani képes.

Ez oknál fogva akadémiai képzést követel, mely formáiban és lényegében a

(*) A Barsm. Ált. Tanítóegyesület: 1908. márc. 18.-i közgyűlése elé terjesztett s elfogadott indítvány.)

középfokú tanárok egyetemi kiképzéséhez simuljon. (Lásd az V. egyetemes tanítógyűlés határozatát.)

Ettől várja a tanítótság intellektuális és szociális emelkedését.

Nem arról van szó, hogy jelenlegi tanítóképzésünk nem nyújtana megfelelő tanítói műveltséget. Nem. Ennek ellentmondana a magyar tanítótság intelligenciája, mely e testületet az ország egyik leghatalmasabb testületévé avatja. Állami tanítóképzésünk előbbre van, mint Európa legtöbb államának tanítóképzése és nincs hátrább, mint a francia, angol tanítóképzés.

Nem hiszlek tán a nemzeti önértetnek, ha a híres német tanítóképzés mellé állítom, melynek mintájára fejlődött.

Itt tehát egészen másról van szó és nem jelenlegi (kivált állami) tanítóképzésünk lekiacsinylásáról.

Mit vár az olasz, a spanyol, a francia, vagy az angol nemzet az ő tanítóitól? Vajmi keveset.

Még a híres német Schulmeistereknek is aligha jut ki abból a legmagasabb hivatásból, amit egy híres nyilatkozat tulajdonit nekik.

Értem azt a nyilatkozatot, hogy az 1870.-i győzelmet a Schulmeisterek nyerték volna a franciák felett. Nehez volna bebizonyítani, hogy Bismarck ezt valóban mondta.

É-le a német nemzet köztudatában ez a hit, nem tudom, de kétkem. Tény, hogy a fent említett nemzetek nagyok és hatalmasak voltak, mielőtt népevelésről csak szó is lehetett, sőt egyik, másik nagyobb és hatalmasabb volt, mint aminő most. Nagyzá, hatalmasabb tették őket a kedvező körülmények és a nemzeti egység.

Nálunk nem kisebb munka vár a tanítótság, mint a nemzetalkotás. Ami nemzetünk a szerencsétlen körülmények között nemzetiségi frakciókra esett szét, vagy soha sem tudott egységes nemzeté tömörülni. A mi nemzetünket vallásfelekezeti széttagoltság őrli, emészti, mely a nemzeti összeolvadást akadályozza. A mi nemzetünk földrajzi, történeti és közjogi mostoha viszonyok következtében önállóságát veszítette, elszegényedett és a züllés utjaira jutott. Mégpedig az erkölcsi és anyagi züllés útjára. S a legnagyobb veszedelem a nemzet törzsét a népet fenyegeti. Hiszen a vezetését a néptől jóformán idegen vagy éppen kártékony elemekre hagytuk. Messze elvezettük a népet, mondhatom! Egészen Amerikáig. Végre kezdjük megérteni, hogy a népet csak a nép nevelőire bízhatjuk.

Azokra, akik nemzetiségi és felekezeti érdekek szolgálatában nincsenek, akik osztályérdekektől függetlenek, akiket éppen függetlenségüknél, valamint nevelésüknél és műveltségüknél fogva csak a nép javának szempontjai és a minden mellétekintetek nélkül való tiszta és legmagasabb nemzeti szempontok vezetnek.

És ime, ebben különbözik a magyar tanítóság hivatása a francia, olasz, spanyol, angol, sőt a német tanítóság hivatásától is. E nagy és egységes nemzetek tanítóira a népnek pusztán kulturális nevelése van bízva. A magyar tanítóságra a nemzet egységessé tételének s a nemzeti állam közvetlen megalakításának munkája vár. Magyarországot újra meg kell hódítani a magyar nemzet számára s ez az új honfoglalás a tanítók munkája lesz. Nem egyszerű szólásforma ez, hanem nemzeti törekvés, nemzeti munka, melyeknek sikeres végrehajtásához meg kell szereznünk az eszközöket.

És ez eszközöket nem én találok ki, nem én fedeztem fel t. közgyűlés. Megjelölte azokat a magyar tanítóság immár erős tudattá vált közvéleménye a tanítóság intellektuális és szociális emelkedésében. Erős általános valamint magasabb nemzeti és szakműveltségre van a tanítónak szüksége, hogy nagy, szociális és nemzet alkotó hivatását minél sikeresebben betölthesse. Általános műveltségének nem csak akkorának, de szélesebb körűnek kell lennie, mint amekkorát a középiskola nyújt. Pedagógiai szakműveltségének a középiskolai tanár e nemű képzettségével kell egyenlő rangúnak lennie.

A hadsereget, melyet csatába küldünk, hogy összes nemzeti javainkat megvédelmezze, jól meg kell edzenünk a jól fel kell fegyvereznünk. Minden szűkebbülés, melyet e nemzeti hadseregünk harcoképessége ügyében tanusítunk, kegyetlenül bosszulhatja meg magát rajtunk.

És vajjon megedzük-e, jól felfegyverezzük-e tanítói hadseregünket? Hiszen ha a tanítói összes ismereteknek, négy évfolyam szűk körébe való, vagy begyömészölése a tanítónövendékek évről-évre nagyobb túlterhelése, a tanítóképesítő vizsgálaton végül s befezésül 25 tantárggyal való embertelen

megkínzása, megedzés és felfegyverzés: akkor semmi szávam többé, akkor jól felfegyverezzük az ifju tanító-harcost. De ha a felfegyverzés nem a szüntelen apperceptióban, hanem abban van, hogy a megértett dolgok felett az ifju elmélkedjék is, hogy a szerzett képzetek nyugodtan elhelyezkedvén megievő ismeretei közé és azokkal minél szorosabban társulván, a leendő tanítót gondolkozásra sarkalják, leikét fölemeljék és ideális célok felé irányítsák: akkor elérkezett az ideje annak, hogy tanítóképzésünket reformáljuk, kifejlesszük és fölemeljük.

Igen, reformáljuk oly módon, hogy a magyar tanító szélesebb látókörrel s teljes fegyverzettel indulhasson hódító útjára; és emeljük fel ugy, hogy a tanítói végzettség, a tanítói ötlevei bizonyos nimbust kölcsönözzön neki, amely aztán terhes hivatásában ne csak segítse, emelje, lelkesítse, de kötelezze is.

Adjuk meg a tanítóságnak a sikeres munkához szükséges értelmi és társadalmi kellékeket.

Mindkettőt megadtuk, ha a tanítóképzést és képezítést akadémiai színvonalra emeljük.

„Nem kell a tanítóságnak akadémiai színvonal, a szükséges tekintélyt ki-ki maga szerzi meg magának készütségével, jól teljesített munkájával,“ — mondják némelyek. Hanem akik így beszélnek, furcsa jóakaratot tanusítanak a tanítósággal szemben. Egyrészt mindent várni a tanítóságtól, másrészt így beszélni: én megadom mindenkinek az állása után kijáró tiszteletet, megadom a papnak, a tanárnak, az ügyvédnek, az orvosnak, a gazdasznak stb., megadom előre, s csak akkor vonom meg, ha az a pap, tanár, ügyvéd, orvos vagy gazda arra méltatlanná lesz; de a tanítótól már előre megtagadom a munkája után őt megillető tisz-

teletet s csak akkor adom meg, ha az illető tanító arra jól teljesített munkájával érdemesneket bizonyult; no, ez valóban furcsa reciprocitás és furcsa méltányosság!

És pedig, fájdalom, így mérnek a tanítónak ország szerint! A tanulmányait végzett fiatal tanítókak egy fél életet kell hasznos munkában eltöltenie, míg végre sikerült a maga számára (ha ugyan sikerült) azt a tiszteletet és tekintélyt megszereznie, amit a vele egyvívásu, nem, a nálánál alacsonyabb képzettségű tisztviselő kezdettől fogva élvezett.

Ne tagadjuk meg a magyar tanítóságtól azt a magasabb képzettséget, azt a külső diszt, tekintélyt és súlyt, mellyel a népnek összes nemzeti, kulturális és szociális érdekeit nagyobb sikerrel munkálhatja. Lám az állatorvosok tudják, hogy az a külső diszt, mely átlásukat s azzal őket magukat is emeli, nagyobb súlyt kölcsönöz nekik s emeli munkásságuk sikerét. Állatorvosi intézetüket gyors tempóban, szinte a szemek előtt fejlesztették és emelték előbb akadémiává, majd főiskolává. A selmecbányai bányászati és erdészeti akadémia még 15-20 évvel ezelőtt a polgári iskolai VI. osztályból is ujoncozott hallgatókat; ma már nemcsak bezárta kapuit e kisebb képzettségű ifjak előtt, de csak napjainkban emelkedett főiskolai rangra. A gazdák, akik gazdasági középintézeteik mellett sem panaszokodhattak, hogy nincs meg a tekintélyük, csak a napokban emelkedett akadémiai színvonalra. Vajjon csak szeszélyes játék ez, vagy komoly törekvés arra, hogy ezentúl az eddiginél is nagyobb erővel és sullyal végezhesék közgazdasági feladataikat? A kereskedőknek középintézeteik mellett, megvannak az akadémiai is.

És én t. közgyűlés, bár készségesen elhiszem, hogy az állategészségügy, a bánya

T A R C A.

A szerelem imádsága.

(Leó dala Piroskához.)

Mi szeretnék lenni? Csillag holdszár
Amely csendes éjen a bús földre leszáll.
Leszállanék én is a magános földre
Hol te rózsá lennél s nyílnál tündöklőve.
... Csillagsugáros bűvös éjken
Behintendék tünde, csilla fényvel,
Érted epedve, égő, vak reményel.
Te nyílnál tündöklőve és ragyogva
S lelkem előtted némán leborulna ...
Többé a fényes égbe föl se vágyom
Te volnaál üdve, édes boldogsága.

Mi szeretnék lenni? Fényes harmat csöppje
S midőn az éj homályát általtörve
Jönne a hajnal bűvös pírálással
Lebullanék én sejtő vágódással ...
Hótiszta édes fényssíromdra esnék
S lángolva, égve ott megsemmisülnek.
Ez volna lelkem üdve, élete,
Édes szép álma, végső gyönyöre.
Halálom titkos tűzpillanatába
Beteljesülne lelkem égi vágya.
S eltűnve úmán ... ottan elenyészve
Reám ragyogna, az ég minden fénye.

Mi szeretnék lenni? csicseregő madárka
Hogy odaszállhassak az ő ablakára.
Mindig ott szökelnék, folyton énekelnék
Lakóhelyet másutt soha nem keresnék.
Nem vágyom lelkem soha innen el
Itt élne-halna álomképivel.

Itt énekelnék égő szerelmemről
Teérted élsz, dobbanó szívemről
S bár tudva azt, hogy úgys mindhiába
Mégis te volnaál lelkem édes álma ...
Addig dalolnék, míg szívem szakadna
S te ott találnál megdermedve, halva ...

Mi szeretnék lenni? Dörgő, vad zivatar
Amely eget, földet egy tömeggé kavart.

Vizeket korbácsol . . . széhasít sziklákat
Kopár-kietlenné tesz tágas pusztákat . . .
S nyomában jár sikolto télelem,
Zokogó átok . . . tompa küzdelem . . .
... Szeretnék dűni pusztító robajjal,
Mindent lerontó erővel, haraggal . . .
... De egy szavára minden csendesülne
S hatalmam porba vágván mindörökre . . .
Lábadhoz hullnék csendesen, szeliden
Édes kis angyal . . . égi üdvösségem.

A kolostor udvarán.

Meleg nyáron reggel, dűlben
Az éltető nap fényében
Sétálgat egy bús leány
A kolostor udvarán.

Sötét köpeny a ruhája
Oly halovány az arcja.
Borús dal kél ajakán . . .
A kolostor udvarán.

Amíg a nyár meleg napja
Lángugarit osztogatja,
Még csak el van így, talán,
A kolostor udvarán.

De mikor a nyárnak vége,
Könny lopózik kék szemébe . . .
Útra készül a madár . . .
A kolostor udvarán.

S mikor a víg fecskesereg
Azt csicsereg: „Isten veled,
Isten áldjon bús leány!“
... Leroskad a kerti padra . . .
Bár a szíve meg-szakadna . . .
A kolostor udvarán.

Halassy Valéria.

Emlékezés március 2-ára.

Leszállt az alkony. Kigyulladt a villam,
Ifju leányoknak szíve nagyot dobban,
Elérkezett végre a várva várt óra,
Melyet számlálgattak, napok — hetek óta.

Fényes urilakás kint a város végen,
Várja vendégeit, vigasságra készen,
Fogatok robognak, a ház udvarába,
Tűzben ég a lánykák kiprult orcája.

Bent a háziasszony fogadja vendégit,
Szívélyes szavakkal üdvözöl mindenkit,
Öröm latszik arcán és szép szemében,
Jó kedvet ébreszt ez, minden vendégben.

Leányok és ifjak vigan társalognak.
Megzendül a zene, ekkor tánchoz fognak,
Lassu magyart járnak, utána a frisset,
Régen láttunk ilyen igazi jó kedvet.

Folyik a tánc vigan, eszárást boston váltja.
Örömtől sugárik az ifjuság arca.
Jó kedv van mindenütt, pár, pár után perdül
Egy két öreg ur is, lassan táncba vegyül.

Vacsorához hívják a táncos sereget
A ház asszonyáért őrítnek serleget.
Folyik a tánc tovább, s e szép álom-képnek
A világos nappal vet, csak későn véget.

Hogy ez édes álmat tényleg át is éltük,
Kedves háziasszony, csak neked köszönjük.
Hogy örömed teljék, egyszer önmagadnak.
Akartál — szerzetél örömet másoknak.

— Y.

A kucséber.

Irta: Sas Ede.

I.

A nagy étterem villamos lámpái már csak kevés vendégre hintették fehér világosságukat. Lassankint fölkerelkedtek az asztalok mellől a virágos szép asszonyok, üde leányok, akiknek arca mind rózsásabb lett a zene édes mámorától és a bortól, amelyben piros ajkuk megfűrdött. Dár Flóris azonban, aki egyedül ült az egyik sarokasztal mellé húzóda: nem is látta ez ele-

és erdőművelés, a földművelés és kereskedelem nevezetes állami érdekek, de hogy bármelyik is fontosabb és a nemzet jövőjére kihatóbb volna, mint maga a nemzetalkotás és nemzetfentartás, a népnek szociális és kulturális vezetése, azt el nem ismerhetem.

Ép ezért sürgetem a magyar tanítószag felemelését és a tanító-képzés akadémiai színvonalra és rangra való kifejlesztését. E kifejlesztésnek azonban hitem szerint a meglévő és kipróbált alapokon kell történnie.

Allami tanítóképzésünk idestova félszázados multra tekint vissza. Felekezeti tanítóképzésünk jóval régiebb. Alsóbbrendű céljai megindult tanítóképző intézeteink ez idő alatt gyorsan emelkedtek középfokú pedagógiai intézetekké. Az állami képzők számára az 1900-ik évben kiadott szervezeti szabályzatok (Rendtartás és Képesítővizsgálati szabályzat) már magasabb fokú fejlődés útjait nyitják meg a tanítóképzésnek. Nem mult el még e szervezet megjelenésének nyolcadik éve, s íme, a képzőintézetek teljesen kinttek e szervezetből is, a szoros értelmében szétfeszítvén annak új korlátait. Új tantervet 1902-ben adott ki a közoktatási miniszterium a képzőknek, minthogy az 1882-i (immár a harmadik) tanterv nem felelt meg a modern tanítóképzés magasabb céljainak. Ez új tanterv „alagondolata és legfőbb törekvése, hogy a tanítóképző intézet szakiskolai jellegét minél hározzottabban kidomborítsa.“ E mellett az összes közismereti s főleg a pedagógiai tárgyakat olyan „tudományos színvonalra emeli,“ hogy a tanító, „felettök uralkodni és velök céljaihoz képest rendelkezni tudjon.“ A tantárgyak elé „magasabb célokat tűz ki, módszerüket hathatósabbá teszi, a körükben szerzett ismereteket a magyar nemzeti érzés gazdagítására és nemesebbé tételére szolgáló tanulságokká avatja.

ven rózsákert virulását, nem halotta talán a csapongó zenét sem. Homlokát tengerébe hajtva, tompa kábulatba merülve ült és csak akkor esznelt föl, amikor egyszerre csönd támadt körülötte. A vendégek mind távoztak és a cigány elhallgatott. A primás éppen készült, hogy tokjába csukja a hegedűjét. A fiatal férfi odaintette magához a cigányt. Hadd huzza neki kivilágos kivirradtig. Karcu nyaku üvegeket tétetett az asztalra. S egymás után gyújtott a sötét, vastag pirosvörös szivar-rudakra. Mulatott. De nem úgy, hogy ő maga is vidám nótázásba kezdett volna, amikor a legvigabban, legszilajabban huzta a cigányt. Ő csak halgatta a körülötta tomboló dalvihart. Az ő utolsó éjszakája hatyúdálait. . .

Mert Dér Floris el volt tükélve, hogy ez lesz az ő utolsó éjszakája. Ugy olvasta valami regényben, hogy a tönkrement földes ur az utolsó szásasát odadobta a cigánynak — s azután főbe durrantotta magát. S azzal vége volt a mulatságnak. Est igazán szép halálnak tartotta. Ilyen csinos halált szánt ő magának is. . .

II.

Az árverést délelőtt tartották meg a kisé már rosoga kastályban, amely szeliden emelkedő dombról nézett a rónaságra, — a régi földesurak boldog birodalmára. A birtokot a szomszéd szeszgyáros vette meg, aki udvariasan felajánlotta a lakást Dér Florisnak, ameddig neki tetszik. A kiárverelt földesurat persze semmiféle hatalom nem lett volna képes az alatt a tető alatt megtartani. Zsebében a pár százával, amit a végrehajtó a kezébe nyomott, sietett felülni a legelső vonatra.

Ideálok felé tör . . . hogy majdan a nemzetentartó törekvések buzgó harcosává lehessen a tanító.

S íme, alig ment át e magas színvonalú tanterv a tűzpróbán, már nem elég magas, már nem elég korszerű; revízió előtt áll, mely revíziónak a célja a magasabb pedagógiai és szociális szempontok szerint való átdolgozás. E mellett új ismeretek (gyermekpszichológia, gyermekpatológia, szociológia) s a vele kapcsolatos intézmények egész sora vár a szervezetébe való beillesztésre, manök : az ifjusági egyesület és népkönyvtár, gazdasági ismétő iskola, sőt itt van legújabbán a szabadtanítás intézménye, melynek megindítása szintén a tanítóképző intézetek tiszte lesz.

Belé férnek-e ezek mind a négy éves keretek közé? S lehet-e az továbbra is középfokú intézet, mely a pedagógiai intézményeknek egész complexumát magában foglalja s a népnek összes nemzeti, kulturális és szociális érdekeit felöleli?

Itt áll előttünk a tanítóképző-intézetek kibővítésének parancsoló szükségé. E kibővítésnek gyökeres reformnak kell lennie magasabb szervezettel és gazdagabb tantervvel. Ez a reform tehát nem lehet sűrités, tömörítés, vagy összevonás, hanem csak nagyarányú kifejlesztés, és magasabb rangra emelés. Maradjon meg a jelenlegi tanítóképző-intézet, mint tanítói általános műveltséget nyújtó, mint a tanítói pályára ránevelő s a pedagógiai akadémiaira előkészítő középfokú iskola. S emeljük e fölé a tisztán magasabb pedagógiai szakműveltséget nyújtó s két évfolyamra terjedő pedagógiai akadémiát.

A szervezetre vonatkozó javaslatom pontokba szedve, a következő :

1. A tanítók kiképzésére és képesítésére a tanítóképző intézetek fölé két évfoly-

De hát hová?

Először is a városba. A vendéglobé. A mámorba. S azután a halálba. . .

Mi más is maradna számára hátra? Talán az atyafiai nyakánélősködők? Vagy deresedő fővel nyakába varrja magát valami leányzó, aki hajlandó őt eltartani, csakhogy férjhez mehessen? Vagy pedig sorra járja befolyásos ismerőseit, hogy dugják be valami hivatalba — amihez voltaképp nem ért, csak ingyen szedné föl a fizetését.

Ejh! sokkal becsületesebben cselekszik, ha egy darabka ólommal véget vet mindennek.

A gazdalkozáshoz ugyan értene. Mikor átvette az apjától rámaradt birtok vezetését: eleinte szép siker is jutalmazta a fáradozását. Da aztán elragadták a nagyuri élet szenvedélyei. Most már visszatérne az ekeszarvához. De hát most már egy barázdája sincs, amibe az ekeszarvát beleakaszta. . .

Csak az a föld lesz az övé, ami a korporsójára fog hullani a véres teste fölött. . .

Ebben a percben egy hang ütötte meg a fülét:

— Nem parancsol, nagyságos uram? Tessék megtenni egy számot, bizonyosan megnyeri! . . .

Felpillantott. Egy kucseber állott előtte; nyakában a tarka cukrosságokkal teli kosárral, kezében a számokkal csörgő zacskót rázogatva. . .

Flóris belenyúlt a zacskóba, hogy kivogyon egy számot. Akkor egyszerre felismerte a hálalót:

— Nini! Ön az, Leipziger?

A töpörödött emberke ősz szempillá-

lyamból álló pedagógiai akadémiát szervez a vall.-és közokt. miniszter.

2. A hivatásukhoz megkívántató neveléssel és közismeretekkel: az addigi fokozat és irányban működő tanítóképző középintézetek látják el a tanítónövendékeket.

3. A tanítóképző intézet elvégzése után tanítói érettségi vizsgálatot tesznek a növendékek az összes közismereti tárgyakból és a pedagógiai előkészítő ismeretekből, melyek az embertan, lélektan, logika.

4. A tanítói érettségi vizsgálaton a min. kiküldött, illetőleg a tképző-felügyelő-téren rendelt kormányközeg elnökelete alatt a tkp. intézet tanárai kérdeznak és osztályoznak.

5. A tan. érettségi bizonyítvány feljogosít az egyéves önkéntességre, a pedagógiumra és a tud. egy. bölcs. fakultására, de első sorban a pedagógiai akadémiaiba való beiratkozásra.

6. A pedagógiai akadémia tantárgyai: 1. Embertan. 2. Lélektan és logika. 3. Nevelés-és oktatás. 4. Részletes módszertan. 5. Nevelés-történet. 6. Iskolaszervezet. 7. Bölcsészettörténet. 8. Gyakorlati tanítások.

A ped. akadémiaiba középisk. érettségivel is be lehet lépni, ha az illető a tanítói érettségi különbözetéből vizsgálatot tesz.

7. A ped. akadémiai évfolyamok befejeztével nyomban tanítóképesítő vizsgálatot tehet a jelölt az akadémia tárgyaiból, melynek sikeres letévése után tanítói oklevelet nyer.

8. A tanítóképesítő vizsgálaton a miniszter által kiküldött bizottság működik, melynek tagjai: szaktudósok, kir. tanfelügyelők és jeles népiskolai tanítók, végül az akadémianak valamint a tanítóképző intézetnek tanárai; e bizottságot 5-5 évre a közokt. miniszter nevezi ki.

9. A magánúton való tanulás nincs

alól vizsga pillantást vetett a mulató gavallérra. S ő is hangosan felkiáltott:

Dér Flóris! Hogy nem ismertem fel azonnal! Hiszen ön elig változott. De hogy ismert ön rám, — mert én bezzeg megváltoztam. Nem az vagyok már, akivel ön együtt sétált a fényes nizzai tengerparton.

Flóris nagyon is jól emlékezett a búbajos hetekre, amiket az örök virulás hazájában töltött. Sokat sétált akkor Leipzigerrel, a gazdag kereskedővel, a tündöklő paloták során, a fényes levelű olajligetek között. Persze, Leipziger urnak akkor nem lógott a nyakában a datolyás kosár. . .

— De hát hogy jutott ön ennyire? kérdezte tőle álmétkodva.

(Magában pedig arra gondolt: hogy ez az ember neki is fölteheti ezt a kérdést. . .)

— Hát egy kicsit tönkre mentem, vonogatta a vállát az öregeske. Egy pár rossz vállalat elvitte minden vagyonomat.

— S volt önnek ereje hozzá, hogy nyakába kösse a kosarat s neki induljon ennek az új életnek.

— Hát mit tehettem volna egyebet?

Dér Flóris egy pár erőset szippantott a szivarjából.

— Például — hogy véget vessen mindennek.

— Talán, tiltakozott hangosan a volt nagykereskedő. Nem, erre igazán nem gondoltam. Tudja, nagyságos uram: az ember olyan legyen, mint a gummi labda. Ha földhöz csapja a sora, annál magasabbra kell ugornia! . . . Most az éjszakákat járom

megengedve. Azoknak az okl. tanítóknak a számára azonban, akik tanulmányukat a régi rendszer szerint végezték, szűnidei tanfolyamokat rendez a miniszter, hogy ha akarják, az akadémiai képességet is megszerezhesék.

10. A ped. akadémia mellett két gyakorló iskola működik, két tauarral. Az akadémiahoz tartoznak a tanítóképző intézet szaktantrái is, előadván szaktárgyaiknak részletes módszertanát.

11. Az akadémianak ped. szaktantrái számára az átmeneti időre a miniszter pedagógiai és bölcsészeti tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokat vizsgálatok fejezik be, melynek letévése után a megvizsgáltak oklevelet kapnak.

Köveskúti Jenő.

A Bars megyei általános tanítóegyesület közgyűlése.

Mult heti számunkból térszűke miatt elmaradt tudósítást a bars megyei tanítók f. hó 18-án tartott rendes közgyűléséről következőkben adjuk:

1.) *Végh István* elnök részletesen számolt el a legutóbbi közgyűlés óta a megyei tanítószág körében történt minden egyes mozzanatról. Örömmel jelenti, hogy megyénk közigazgatási bizottsága a tanítók fizetésrendezési ügyét oly gyorsan s oly kedvezően bonyolítja le, hogy rövid időre rá a kedvező miniszteri végzések a tanítók kezében vannak. Különösen kiemeli a *kir. tanfelügyelő* érdemeit, ki az immár tetten öltő „Tanítók háza”-nak eszméjét megpendítette. Sajnálatlaltal jelenti, hogy *dr. Hámos Péter kir. tanf. betegsége* miatt nem vehet részt a gyűlésen, a közgyűlés egyhangu határozatából kifolyólag távirati uton melegen üdvözli. Az ezt követő szép titkári jelentés kapcsán *Bányai Ferenc* lévai tanító a választmány megbízásából javasolja, hogy az állam által előlegezett 287 kor. jutalomdíj megfelelő arányban az elnök, titkár, főjegyző és pénztáros közt osztassák szét, mely egyhangu lelkesedéssel elfogadtatott. A megjutalmazottak pedig az egyesület eme ajándékának 50%-át azonnal a „Bars megyei Tanítók háza” javára ajánlották fel.

A közgyűlés ténypontja *Köveskúti Jenő*

ezzel a kosárral. Kuporgatom a garast. De nem sokára újra egy kis boitot nyitok. Fölviszi a dolgomat az isten. . . No hát nagyságos uram, tegyen meg egy pár számot. Meglássá, bizonyosan nyerai fog. . .

És Dér Flóris régi ismerőse kedvéért megrakott egy csomó számot. De egymás után vesztett. Utoljára maga a volt nagykereskedő fogta meg a kezét:

Hagyja már abba, kérem! Ugy látszik, nem szerencsés a játékban. . .

Flóris mosolyogva nézett rá:

— Nincs igaz, Leipzig. Mert ha most vesztettem is, de maga nem is képzei, hogy mennyit nyertem. . .

S most már igazán jóleső derű töltötte el a lelkét. Józán volt. Intett a cigányoknak, hogy kotródhatnak.

III.

Eppen annyi pénze maradt még, hogy elutazhatott egy jó ismerőshez, Gernyeszegi báróhoz:

— Kedves barátom — mondotta neki.

Hallom, hogy egy gazdatiszti állás van nálad üresedésben. Hát én pályázom erre az állásra. Nem valami jó ajánlólevél ugyan az én multam egy gazdaság vezetésére. De hát hidd el, hogy én bennem a gavallér ment tönkre, nem pedig a földesur. . . Hát azt hiszem, mindenesetre próbát tehetsz velem. Nem fogod megbánni. . .

kép. igazgató előadása volt a *népoktatási (pedagógiai) akadémikáról*. Az előadás külső formájával szépségben vetélkedő tartalommal elmondott gyönyörű beszédében a tanítói tekintély emelésére legalkalmasabbnak találta a jelenlegi tanítóképezdéknek az akadémiai jelleg megadását, ohajtván a tanítói érettséget, mint a további paedagógiai és didaktikai képzés alapját. Szakszerűen szóltak az érdekes tárgyhoz *Kántor István, Kriek Jenő, és Kurucz Ernő*. A közgyűlés az előadó javaslatát egyhangu lelkesedéssel fogadta s úgy az előadónak, mint a hozzászólóknak köszönetet szavazott. Ezt követte *Missik István* újbányai igazgatónak remek beszéde a „*Tanítók Háza*” ügyében, mely eszmét a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel magáévá tett. Előadó javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy e célra egyszermindenkorra mindegyik tag önmagát 10 koronával és évi hozzájárulás címén 4 koronával adóztatja meg. Lelekelemelő volt, midőn az egyes felekezeti egyesületek elnökei, névszerint *Jaross Ferenc* rom. kath. és *Tóth Lajos* ref. egyesületi elnök egyházi hatóságuk egyesületük nevében is azon kijelentést tették hogy fennti indítványhoz egyhangu lelkesedéssel hozzájárulnak. *Veszely, Szarka, Huszár G.* stb. tanítók mellékjövedelmük egy részét azonnal felajánlották. Jelemtét tett az elnök, hogy *Tóth István* lévai tanító — ki ez alkalommal egy remek költeményt szerzett és adott elő — gyermekelőadást tartott a Tanítók Háza javára. Miután alkalmas kész és elég megfelelő haz ezidő szerint nincs Léván, a közgyűlés megbizta a választmányt, hogy legjobb belátása szerint járjon el a telek megszerzését s az építést illetőleg s ennek eredményéről lehetőleg rövid idő alatt a közgyűlésnek jelentést tegyen.

A közgyűlés utolsó pontja a tisztújítás. *Bányai Ferenc* a kandidáló bizottság nevében javaslatot tesz eziránt, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Így lett elnök *ujjalg Végh István* vámosladányi tanító, alelnökök: *Valcz Jenő* ar.maróti, *Missik István* újbányai tanítók, titkár *Farkas Rezső* újbányai, főjegyző *Kölcsey Rudolf* újbányai, aljegyző *Sós Simon* lévai és *Dely István* zselizi tanítók, pénztáros *Dedk Adolf* lévai tanító. A választmány tagjai: *Bányai Ferenc, Buncsek Gusztáv, Mohapel Antal, Tóth István, Huszár Károly, Svarba József, Jaross Ferenc, Tóth Lajos, Kriek Jenő, Köveskúti Jenő, dr. Katona János, Tóth Pal* (Vihnye), *Kiss Imre, Lábay Gyula, Pásztor Elek, Mozsáry János*.

Az elnök elterelésével a közgyűlés a zöld asztaltól *Demjén Jenőnek* izetes étkeket szolgáló fehér asztalához vonult, hol felkötőzöneteket tartottak: *Köveskúti Jenő, Kriek Jenő, Bányai Ferenc, Végh István* és *Tóth István* az elnökre, kir. tanfelügyelőre, tanítók házára. — Csak a délutáni, illetve esti vonat éles füttye riasztotta szét a nemzet lelkes napszámóisait. B. — S.

Különfélék.

— **A Lévai Köztisztviselők Egyesülete** f. hó 15-én d. e. 1/2 12 órakor tea-tünetileg tiszteltet az egyesület elnökénél *Holló Sándornál* azon célból, hogy elnöke iránt erzett bizalmának és elismerésének kifejezést adjon. Az egyesület nevében *Bódogh Lajos* polgármester, mint az egyesület alelnöke a tagok érzelmeit tolmácsoló beszéd kíséretében adta át az összes tagok által aláírt nyilatkozatot, melyben kifejezik elnökük önzetlen munkássága iránt erzett hálájukat és kéri, hogy közhasznú tevékenységét folytassa a jövőben is, nem tántorítatva el semmiféle támadástól, mert a legilletékesebb helyről kapja a bizalmat, elismerést és a munkához támogatást. Ugyanezen alkalommal jelentek meg az *iparos- és kereskedőtanonc-iskolák tanstestületei* is, hogy biztosítsák ragaszkodásuk és hálás szeretetükről az iskolák szervezetének elnökét, aki ezen intézményeket a virágzásnak ország-szerte elismert magas fokára juttatta. A két tantestület nevében *Kriek Jenő* tanár, a kereskedőtanonc-iskola igazgatója mondott meghatározó szép beszédet, átadván a valamennyiük által aláírt üdvözölő nyilatkozatot.

— **Főigazgatói látogatás.** *Dr. Pirchala Imre*, pozsony-tankerületi főigazgató f. hó 26-án érkezett városunkba, a szokásos évi látogatás céljából. Látogatásait a főgimnáziumi tanításokban jövő hét elején fejezi be, mely idő alatt a főigazgatót a rendház látja vendégül.

— **Megyebizottságtag-választás** lesz Léván április hó 2-án. Közóhajtásként szűrődött át a gondolat, hogy ezen betöltendő helyre városunk közönsége ifj. *Madarász József* országgy. képviselőket ülteti, aki éber öre és hűséges támogatója városunk érdekeinek, aki saját kezdeményezésére nagyarányú mozgalmat indított meg a törvényhozásban is a varmegyei székhely-kérdés ügyében, s általában szívén viseli úgy Léva város, mint a lévai járás mindennemű előhaladását, szívesen fáradozik minden egyes választója érdekében, s így legmáltóbb arra, hogy kerületének székhelyét a törvényhatósági bizottságban is képviselje. Ez ügyben is ilyen értelemben a lévai választópolgárok ma d. e. 1/2 12 órakor érkekezeletet tartanak a városháza nagytermében.

— **A polgári leányiskolák felügyelője**, *Graisinger István*, upesti polgári iskolai igazgató látogatta meg tegnap az *Irgalmas Nővérek* polgári leányiskoláját. Látogatásának eredményeképen elismerő köszönetét fejezte ki az intézet igazgatójának és tantestületének azon páratlanul álló szakszerű és céltudatos vezetésért, melyet az iskola igazolt, valamint az intézetnek rendkívül gazdag, a legmodernebb pedagógiai igényeknek megfelelő felszerelésért.

— **Bucsu-estély.** Ifj. *dr. Ordódy Vilmos* szolgabíró, kit a legutóbbi közgyűlés a törvényhatóság I. aljegyzőjévé választott, f. hó 26-án bucsuztatta városunk ijusága, beleértve az ifjú kedélyű idősebb urakat is. Amennyire meghódította szeretetreméltó magatartásával városunk társadalmát, ép oly érzékeny veszteség az ő távozása a járás közigazgatási szervezetére, amelyben rövid idő alatt kitünő szervező, és tapintatos vezető erőnek bizonyult. Ezenfelül lelke volt a mulatni vágyó lévai ifjuságnak, mely szellemes humorát, jó magyar nótáit nehezen fogja nélkülözni, de reméljük, nem sokáig.

— **Változások a közigazgatási tisztikarban.** Ertesüléstünk szerint a lévai főszoigabírosághoz fognak beosztatni *Berczelly Miklós* és *Benkovich Guido* I. oszt. szolgabírák; *Técsy Elemér* szolgabíró pedig a szentkereszti főszoigabírosághoz kerül szolgálatteleire.

— **Áthelyezések.** *Morvai Vilmos* honvédszázados a honvéd Ludovika Akadémiához a gazdaságat kezelőjévé vezényeltetett. *Morvai* százados itt tartózkodása alatt nemcsak az uri társadalom rokonszenvét szerzte meg, de hálával emlékezik meg róla a zászlóalj legénysége is, melynek közlelemzését nagy mérvben megjavította helyes gazdálkodási rendszerével; amellet hogy a lévai bakák igen jó kosztot kaptak, a megtakarításokból a legénységi élelmzésés céljaira egész kis gazdaságot állított be. Kitüntetésnek veendő új állását április 15-én foglalja el. — *Belcsák Kálmán* hadapród-tiszthelyettes Nyitráról a lévai zászlóaljhoz helyeztetett át.

— **Szabadságon.** A vallás- és közoktatásügyi minster *Dr. Hámos Péter* kir. tanfelügyelőnek egészségének helyreállítására három havi szabadságidőt engedélyezett. Szabadság ideje alatt a tanfelügyelői hivatal irdoi teendőinek ellátásával *Simoncsics Antal* tanfelügyelői tolnok és iskolalátogatót bizta meg.

— **Küldöttség Darányi miniszternél.** Folyó hó 26-án a *Visszabályozó Társulat* küldöttsége járt *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszternél, kérve őt, hogy a *Szikince* és *Podluzsnka* szabályzásához

szükséges 500,000 K. költséghöz állami segély nyújtassék. A küldöttséget a társulat elnöke, *Báthy László* prépost-plébános vezette, csatlakoztak *Simonyi Béla* főispán, *Mailáth István* alispán, *Leidenfrost Tódor*, ifj. *Madarász József* képviselőnk, továbbá *Czobor* és *Kovács* hontmegyei képviselők. A miniszter jó indulattal fogadta a küldöttséget, s elismervén az ügy halaszthatatlan megoldásának szükséges voltát, megígérte a kormány lehető legnagyobb anyagi támogatását.

— **A törvényhatóági ipartanács tagjai.** A beszercebányai kereskedelmi és iparkamara folyó hó 13-án tartott közgyűlésében Barsvármegyei törvényhatósági ipartanácsába ez év végeig terjedő megbízatással rendes tagokul *Eisenberg Károly* aranyosmaróti, *Ulreich Nándor* lévai, póttagokul *Kern Vilmos* lévai és *Rakovszky István* aranyosmaróti lakosokat választotta meg.

— **A Femke Léva városi és járási választmánya** folyó hó 27-én d. u. 1/2 7 órakor tartotta Léva, a kaszinóban gyűlést *Báthy László* elnökle alatt. Targyalatott a 907-ik évi zárszámadás, mely szerint az összes bevétel volt: 3852 kor. 42 fill., kiadás: 1560 kor. 7 fill.; pénztári maradvány 2298 kor. 35 fill. A kiadások rovatában a következő tételek érdemelnék figyelmet: tanítók jutalmazására 1040 kor. Magyar imakönyvek, naptárak, gyermeklapok beszerzésére 333 kor. 97 fill., a megyei választmányok a tagdíjak 200% a gyanánt 176 kor. 20 fill. — Megállapított az 1909-ik évi költségvetés. Ebben a tanítók jutalmazására felvettett 1400 kor., tanulók jutalmazása az *Én Újságom* gyermeklapra való előfizetés által 200 kor., magyar imakönyvek, naptárak beszerzésére 250 kor., az óbarsi dalegylet részére 280 kor., iskolai magyar szinpad felállítására 300 kor., megyei választmányának 100 kor., költségekre 50 kor., összesen 2580 kor. — A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott buzgó működéséért a távozó jegyzőnek, fj. dr. *Ordódy Vilmos*nak, s helyébe jegyzőnek *Kottke Ferencet* választotta meg. — Az iskolafelügyelő bizottság *Báthy László* elnökle alatt *Leidenfrost Tódor*, *Medveczky Sándor*, *Ordódy Endre*. A költségvetés tárgyalásánál a gyűlésen jelen volt *Báthy Gyula* esperes-plébános, egyházkerületi tanfelügyelő halás elismerését fejezte ki a választmány nagyarányu hazafias működése iránt. Kiemelte, hogy alig tíz év alatt mily hatalmas összegekkel szolgált a lévai választmány a 11 tót közszeg magyarosításának ügyét, s ő, mint az eredmény közvetlen szemlélője lelkes örömmel konstatálja a minden reményt felülmúló haladást. A felügyelete alatt levő iskolákból kikerült ifjuság az életben is szeretettel használja magyar nyelvtudását, gyónásukat még felnőt korukban is magyarul végzik, s általában büszkék arra, hogy magyarul beszélhetnek. Halás köszönettel adózik a választmány buzgó ügyvezető alelnökének, *Ordódy Endre* főszolgabírónak, akinek hathatós támogatása teszi lehetővé a hazánkban páratlan eredményt. — Azt már mi tesszük hozzá, amit a földszóialó el nem mondott, hogy ezen örvendetes eredményben oroszánrésze van a magyarosítás lelkes apostolának: *Báthy Gyula* esperes-plébánosnak. — A lévai városi és járási választmány működésének intenziválásában és annak eredményében utólréhatetlenül első helyen áll; közrehat erre az érintkező magyar lakosság hatalmas befolyása, a választmány vezetőinek fáradságot nem ismerő buzgalma, és az anyagi erő, mely felett a választmány rendelkezik. Ez utóbbihoz nagyban hozzájárul *Ordódy Endre* főszolgabíró azon üdvös intézkedése, melyet pár év óta járásában meghonosított, hogy t. i. a táncengedélyekért a *Femke* céljaira bizonyos díjakat szedtet, amelyek absolute nem terhelik a lakosságot, mert hiszen a mulatni vágyó ifjuság közösen nagyon könnyen megfizetheti a 2 korona díjat, s ennek révén a *Femke* lévajárási és lévai választmánya évenként 7-800 korona segélyhez jut. Kívánatos, hogy ezen eljárás a többi járások vezetői is utánozzák, amint

azt már *Rudnyánszky Titusz* főbíró a múlt év folyamán életbe is léptette. — Örömmel regisztráljuk minden alkalommal a lévai választmány működésének eredményeit: minden választmányi gyűlés a magyar nemzeti eszme egy-egy hódító diadalának ünnepét jelenti.

— **Esztergom város köszönete.** Esztergom sz. k. város tanácsa *Holló Lajos* ország. képviselőnek a rendezett tanácsú városok érdekében kifejtett eredményes tevékenységeért a következő üdvözlő táviratot küldötte:

„Esztergom szab. kir. rendezett tanácsú város közönsége és tisztikara nevében fogadjja Nagyságod városának nagy bajai és tisztviselőink helyzetének orvoslása érdekében tanusított állásfoglalásáért és szinte üdvözlőnk. Kérjük Nagyságodat, hogy az igazságos ügynek győzelemre juttatását országfenntartó városaink jobbléte érdekében minden eszközzel előmozdítan méltóztatassék. Esztergom szab. kir. város tanácsának mai üléséből. Kelt Esztergomban a szab. kir. város tanácsának 1908. évi márczius 14. napján tartott ülésében. *Vimmer Imre* polgármester, *O'sáth Andor* tanácsjegyző.“

— **A nyitrai megyei főispánság** régen vajdó kérdés, mint a nyitrai lapok írják, dültöre jutott. A kormány gróf *Wilczek Frigyes* nógádi nagybirtokos volt képviselő személyében állapodott meg, akinek kinevezése a főispáni székre állítólag már csak napok kérdése.

— **Közzolgálati jubileum.** *Benkovics János* aranyosmaróti adópenztárnok tegnap töltötte be állami szolgálatának negyvenedik évfordulóját. Számos jó barátai és tisztelői az alkalomból társas vacsorát rendeztek az ünnepelt tiszteletére az aranyosmaróti Kaszinóban.

— **Ismeretterjesztő előadás.** F. hó 22-én d. u. 1/2 4 órakor tartott meg a második ismeretterjesztő előadás a Kth. Körben. Ezuttal *Lendvai János* főgimn. tanár tartott előadást az *alkoholizmusról*. Ismertette az alkohol s az ilyen tartalmú italok mivoltát, vézes hatásait, az e körül divó káros társadalmi szokásokat, a védekezés szükséges voltát. A teljes közvetlenséggel előadott, világos, kimerítő előadás után *Novotny Margit* k. a. gyönyörű zongora-játéka következett. Klasszikus és magyar darabokat játszott művészi érzéssel, kitünő technikával. Majd *Francisci Irma* k. a. szavalata gyönyörködtette a nagyszámú egybegyűlt közönséget. A szép költemény megható tartalmát remekül kifejezte az érzelmes szép előadás. Raadásul a tanítónvendékek *kamara-zenekara* fejezte be a kellemesen eltelt órát bravuros játékával.

— **A vármegye székházának közgyűlési tervében a legutóbbi közgyűlés alkalmával két remek életnagyságú arckép vonta magára a bizottsági tagok figyelmét. A legutóbbi törvénytelen kormányzás idején *Kazy János* főispán lemondása alkalmával elhatározta a vármegye közönsége, hogy *Kazy János* arcképét a közgyűlési terem számára megfesteti. Ezen határozathoz maga *Kazy János* csak azon feltétellel járult hozzá, ha a közgyűlés dicsőült emlékü elődének, *Mailáth Istvánnak* arcképét is megfesteti. Ezt a közgyűlés elfogadván, *Báthy László* elnökle alatt egy bizottság küldetett a határozat foganatosítására. A 19-iki közgyűlésen *Báthy László* napirend előtt bejelentette, hogy a képek *Vastagh György* festőművész által elkészítettven, a bizottság azokat átvette, s kérte a közgyűlést, hogy a képeket a közgyűlési terem számára vegye át. A gyönyörű kiállítású két kép úgy művészi kivitelénél, mint élethűségénél fogva általános tetszésre talált.**

— **Ma, vasárnap**, délután 3 1/2 órakor a Kth. Körben *Kriek Jenő* tanítókép-

zöntézetű tanár tart előadást; *Bozóky Julianna* k. a. szaval és a „Kremonai hegedűsbő“ játsszik hegedűn zongorakisérettel *Grabecz József* és *Berky István*. Minden érdeklődőt szívesen lát a választmány. Belődj nincsen.

— **Cabaret-estély.** Folyó hó 21-én egy csomó jó kedvű fiatal ember és leány a veterán műkedvelő, rendező és szerző *Fényesi Károly* vezérére alatt a nemzeti kávéházban igen sikerült *cabaretos purim-estélyt* rendezett, természetesen jótékony célra. A szépségű közönség betelhetett a szellemes, szípközölő ötletek és művészi zenei számok élvezetével. Az előadást roppogós tánc követte, melyből remek a loányoknak, de a családos hölgyeknek is kijutott bőven, mert fényes napvilágig tartott.

— **A Kath. Legényegyesületben** történt emökválasztásra vonatkozó közlemény kiegészítéséül jegyzük meg, hogy a közgyűlés *Jónás Imre* volt emöknök négy évi buzgó munkálkodásáért és az Egyesület vezetése körül kifejtett fáradozásáért jegyzőkönyvileg fejezte ki emömerő köszönetét s egyuttal egyhangulag tiszteletbeli tagjává választotta. Az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot ma — vasárnap — egy küldöttség adja át a volt emöknök.

— **Rehabilitálás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Schlesinger Jakab* aranyosmaróti rabbi helyettes, aki anyakönyvvezetői- és hitoktatói hivatalától jogtalanul megfosztatott, — hivatalaiba visszahelyezni rendelte. B-tt.

— **Gyászrovat.** *Ösv. Krimszky Antalné* szüi. *Sidó Ida* urnó f. hó 22-en életének 74-ik évében Nyitra elhunyt. A boldogult matrona néhány évvel ezelőtt Léva tartózkodott; edes anyja volt Dr. *Tejfalusy Béla* törvényszéki bíró neje.

— **Pályázat a katonai intézeti helyekre.** A hadsereg katonai akadémiában es reáliskoláiban a jövő 1908—9-ik iskolai év kezdetén magyar honos ifjak részére összesen 325 hely fog rendelkezésre állani és ezek a Közegen és Marosvásárhelyen, esetleg ideiglenesen a Kismartonban létező katonai reáliskolák I., II., III. és IV. évfolyamaiban, a márisch-weiskirchényi katonai főreáliskola II. és III. évfolyamában, végre a bécsújhegyi Terézia katonai akadémia I-ső évfolyamában lesznek betöltendők. A helyek adományozását kérő folyamodványok, a hadsereg kiegészítési kerületi, terehadtestparancsnokságai által, 1908. évi május 15-ig fogadtatnak el. A részletes feltételeket a hivatalos lap (Budapesti Közlöny) f. hó 12-iki száma közli.

— **Az új ipartörvény** tervezete most jelent meg, s ennek ismertetése céljából *Faragó Sámuel* mint a keresk. és iparkamara tagja e hét folyó máj a lévai iparosokat a városháza kistermében össze fogja hívni, hogy az iparosok a múlt évtizedek alatt rájuk háramlott sérelmeiket kívánságuk tolmácsolása által orvosolhassák. Az értekezlet ideje az Iparos Olvasókörben és a Kath. Körben hírvé fog adni.

— **Póttartalékok bevonulása.** F. hó 16-án 140 póttartalékos vonult be a lévai honvéd-százalóhoz 8 heti kiképzésre. A fővárosi tartózkodású póttartalékosok bevonulását elongték, illetőleg a már bevonultakat visszaküldték a fővárosban pusztító fertőző betegség, a kiütéses tífusz miatt.

— **Márciusi ünnep Kisúváron.** A szabadságharc 60-ik évfordulóját Kisúvár közönsége lelkes szeretettel, a következő sorrendben, ünnepelte: délelőtt Istentisztelet alkalmi beszéddel; d. u. 1/2 3 órakor kezdődőleg a zsufofásig megtöltött iskolateremben gyermek-ünnepély volt, melyen meglepő tetszés mellett, egy 3 éves fiúcska *Pölya András* lelkesítette *Petőfi S.* „Talpra magyar“-jával a megjelenteket. Este 1/2 7 órakor fátylas menet volt a dicső hősök emlékére; mely után a „Központi“ vendéglő legnagyobb helyiségében a kisúvári „Daloskőr“ tartott lélekemelő hazafias ünnepélyt nagy számú közönség előtt; melyet „Ki mint vet, úgy

arat" gyermekelőadás követett általános köztetésével. Múlt dicsőretet érdemel Pólya Agnes és Sontai János tanuló azon természeti alakításokért, melyekkel a megjelenéseket gyönyörködtették; az ünnepeket táncvizsgálat követte, mely a hajnali órákban ért véget. B-tt.

— **Lopás.** Didi Mihály garam-tyfusli lakos cigány Ambruska József lévai lakos kertjébe a réteken keresztül besompolygott s ott először egy lepedőt, egy zsákot, és két vas főző edényt elemelvén, ezt a réteken elrejtette s újból visszatért, hogy Balog Béla újában észrevett nyulatát ellopja. Itt azonban ép akkor, midőn az őiban benn működött, testen éretett, elfogatván, a rendőrségre kísértetett. A lopást tagadta, mindazonáltal megbüntetését vegett a lévai kir. járásbírósnak átadatott.

Hivatalos közlemény.

I.

1750/1908 szám.

Felhívás!

Barsvármegye székhelyének Lévára helyezését a Th. Bizottság elhatározta, az jelenben Belügyministeri jóváhagyás alatt áll. — A lévai Uradalom tulajdonosaitól — a megyei székház elhelyezésére — a lévai vár területe a város képviselőtestülete által föl lett kérve, kik azt méltányos feltételek mellett nemcsak átengedni hajlandók, de a vételárhoz és az átalakítások költségeihez 25000 korona kegyes adománnyal is hozzájárulni szivesek voltak; ugyancsak 15000 korona összeget ajánlott föl hason célra a „Lévai Takarékpénztár R. T.“ nemeslelkű igazgatósága és közgyűlése.

Miután a város adófizető polgárainak értekezlete a szükséges 100,000 koronányi összeg fedezéséről — legalább egy évi adójuknak megfelelő összegű adományok jegyzésével — önmaga kívánt gondoskodni, — ezért fölkérem a város kedvezőbb anyagi viszonyok közt levő polgárait, hogy az adományok összegyűjtésével a városi Tanács által megbízott Rác: János tanácsnokinál a hozzávándó iven megfelelő összegű szives adományával a nemis céhoz s a város felvirágoztatásához szintén hozzájárulni kegyesen méltóztassék.

Léva, 1908. évi március hó 22-én.

Teljes tisztelettel:
Bédogh Lajos
polgármester.

II.

Hirdetmény!

1712/1908 szám.

Léva r. t. város képviselőtestülete 1908 évi március hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlésében 1404/1908 számú véghatározata szerint Léva város gyámpénztárának 1906 évi számadási mérlegét 90934 korona 46 fillér követeléssel 107599 korona 47 fillér fedezettel, s így 16661 korona 01 fillér tartalék alappal elfogadta s ezzel kapcsolatosan az 1901 évi XXI. t. cz. 5. §-ának rendelkezéséhez képest az 1906 évi tartalék alap kamattjévedelméből az elhagyott gyermekek segélyalapjára átutalando összeg 732 korona 07 fillér azaz Hét százharmincz két korona 07 fillérben állapítottatt meg.

Ezen számadás s az 1404/1908 sz. határozat az 1908 évi március hó 29-ik napjától kezdve 15 napig a városi iktatóban közzemlére van kitéve a hol azok megtekinthetők s az ellen észrevételek avagy felelkezés ezen idő alatt benyújtható.

Léva, 1908. évi március hó 23-án.

Bédogh Lajos
polgármester.

III.

Hirdetmény!

1815/1908 szám.

Barsvármegyei törvényhatósági bizottsága folyó évi 61/11228-kg. számú határozatában a lévai I. számú választó kerületben Féja Kálmán lemondása folytán megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági hely betöltését elrendelte és a választás határidejéül folyó évi április hó 2-ik napját tűzte ki.

A választás Báthy László biz. tag elnöklete alatt a városból tanácssteremben fog megejtetni és pedig reggeli 9 órától

kezdődőleg, mely időtől fogva a szavazatok delután 4 óráig fogadtnak el.

Választó mindaz, ki az 1908 évre érvényes országgyűlési képviselő választók végérvényes névjegyzékébe fölve van.

Választható az, ki az 1886 évi XXI. t. cz. 23 §-ában érintett kizárási okok alá nem esik.

A szavazás szavazat lapok útján történik, melyre 1 jelöltnél több név nem jellemezhető föl érvényesen.

Midőn a választó közönséget mindezekről értesitem, egyúttal a választói jog törvényszabta gyakorlatára figyelmeztetve a választókat a választási eljárásnál megkívántató rendnek szigorú betartására is felhívom.

Léva, 1908. évi március hó 26-án.

Bédogh Lajos
polgármester.

IV.

48/1908 szám.

Meghívó!

Léva r. t. város képviselőtestülete 1908 évi március hó 31-ik napján — kedden delután 4 órakor, a városi székház nagytermében évenyegyes rendes közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület összes tagjait tisztelettel meghívom.

Kelt Léván, 1908. március 27-én.

Bédogh Lajos
polgármester.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

A Lévai Takarékpénztár részv. társ. igazgatósága 100 kor., a Lévai Takaréki és Hitelintézet részv. társ. igazgatósága 30 koronát küldött a Lévai ág. hitv. evang. egyházközönség részére. A Szives adományokat ezután nyugtázva, a kegyes támogatásér, az egyház nevében hálás köszönetünk fejezzük ki.

Léva, 1908. évi március hó 21-én.

Kovátsik Samu
pénztáros.

Köszönetnyilvánítás.

A Lévai Takarékpénztár igazgatósága 40 koronát, a Lévai Takaréki és Hitelintézet igazgatósága 20 koronát volt kegyes a lévai izraelita Poel-Cedek egyletnek adományozni. Hálás köszönetünk kifejezése mellett, nyugtatjuk ez uton is, fenti összegke vételét.

Léva, 1908 március hó 25-én.

Rosenbaum Adolf Friedmann Samu
egyleti titkár. egyleti elnök.

Nyilvános elszámolás.

A kiövári márc. 15-i gyermekelőadás, a ref. templom Orgona alap javára befolyt a rendezőség számadása szerint 106.50 kor. ebből kiadás 29.00 korona; tisztán marad „Orgona alapra“ 77.50 kor. Felülfizettek: Nagy Benő (Nagyod) 8 kor. Juhász Ernő (Gr. Lők) Szilvás István, Juhász Jenő 3-3 koronával; Korpás János (V. Lédány) Pólya István, Dálnoki Lajos, Dálnoki András, 1-1 kor. Pólya András bíró 1 kor. 50 fillérrel. A rendezőség hálás köszönetet mond a felülfizetőknek, ugyanakkor a megjelentek — és mindzok részére is, kik az ünnepeken részt nem vehettek, de jegyeiket megváltották, őszinte köszönetét és háláját nyilvánítja.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza m.-mássáknét 21 kor. — fill. 21 kor. 40 fill. — Kétszeres 20 kor. — fill. 20 kor. 40 fill. — Rozs 18 kor. 40 fill. 18 kor. — fill. — Árpa 12 kor. 40 fill. 13 kor. 40 fill. — Zab 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. — Kukorica 12 kor. 80 fill. 13 kor. 60 fill. — Lencse 29 kor. — fill. 29 kor. 60 fill. — Bab 12 kor 60 fill. 13 kor. 20 fill. — Kés 9 kor. — fill. 9 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl aránkamentes 195—205 Vörös lóhere, kis aránkás 175—185 Vörös lóhere, nagy aránkás 185—190 Luczerna, természetűl aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 150—155 Luczerna, barnás szemű 150—155 Biborhere 36—40 Bultaczin 38—40

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi márczius 22-től 1908 évi márczius hó 29-éig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Fürjes Lajos Bóna Zsófia	fiú	László
Krumpla Anna	leány	Mária
Guba József Kakodi Anna	leány	Anna
Gutrai Lajos Szücs Lidia	fiú	László

Házasság.

Völögeny és menyasszony neve	Válása
özv. Tóth Dávid Szobi Eszter	ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Bengyik Márton	80 éves	agg. gyengeség
özv. Konecz Istvánné	78 „	Tüdőgyulladás
Krumpla Mária	2 napos	Koraszületés
özv. Szepesi Istvánné	50 éves	Méhrák
Szűnyog Zsigmond	56 „	Tüdőgyulladás

Nyiltér.)*

Aranyosmarót, 1908. év március hó 25.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

A közlét embere vagyok magam is. És ha ma némileg visszavonultam is, — amennyiben idejelt fogom látni annak, hogy szerény tehetségemmel ismét hasznára lehetek a közérdeknek, — egy pillanatig sem fogok késekedni. Viszont azonban ez a mostani elvonultságom korántsem jelentheti azt, hogy teljesen néma szemlézője legyek a közéleti eseményeknek s abszolút semmivel sem törődjem. Ép ez okból arra ösztönöz a kötelességtudás, — hogy igenis beleszóljak abba a közéleti viszályba, mely a nyilvánosság előtt folyik szerkesztő úr és Birtha József református lelkész úr között. Teszem ezt közérdekből azért, — mert nem hagyhatom szó nélkül azt a közhiedelmet, — mintha nekem is részem volna azokban a támadásokban, — melyek szerkesztő urat szerintem, — és ezt meggyőződéssel vallom, alaptalanul érik.

Felkérem tehát szerkesztő urat arra, hogy a mellékelt közleményt b. lapjában közzétenni sziveskedjék.

Kitűnő tisztelettel és hazafias üdvözléssel:

Dr. Török Mór
ügyvéd.

Level a szerkesztőhöz.

Aranyosmarót, 1908. év március hó 25.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

Egy itteni jóakaróm tett figyelmeisé arra, hogy a Léván megjelenő „Lévai Örillő“ című hetilap folyó hó 13-iki számában Birtha József lévai református lelkész úr megtámadta szerkesztő úr magánbeszélését és becsmérlő állításainak igazolására réam hivatkozott, mintegy korona tanura.

Anélkül, hogy Birtha úr személyét bármikép támadni akarnám, — tartozom a nagy nyilvánosságának annyival, hogy eszgyhöz hozzászóljak. Sem szerkesztő urat nem akarom ezzel védelmezni, sem énmagam, — egyedül a tárgyilagossá igazzágot.

Mert a való tény az, hogy a már megszünt lapomban, a „Barsi Hirlap“ban csakugyan megjelent 1906 évben szerkesztő úr ellen egy cikk, — hanem ez akkor történt, midőn én nyári fegyvergyakorlaton voltam, midőn nekem erről abszolút semmi tudomásom nem volt és a lap szerkesztésére

*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ekként semmiféle befolyást nem gyakorolhattam.

Én tehát Birtha úrnak koronatanuja nem lehetek, — annál kevésbé, mert tekintetes szerkesztő úr közéleti ténykedéséről íránt mindenkör a legnagyobb tisztelettel viseltetem, miért is lapomnak jelzett cikkét én magam írtam el annak idején, de akkor csak ártottam volna vele az ügynek, ha utólagos helyreigazításokkal kavartam volna fel.

Egyebekben fogadja tekintetes szerkesztő úr nagyrabecsülésem- és tiszteletem nyilvánítását.

Dr. Török Mór
ügyvéd.

Nyilatkozat.

A „Lévai Örillő“ folyó évi 13-ik számában közölt „A megromlott társadalom“ című cikknek a város egész közönségét érintő részreire kötelességemnek tartom az alábbi felvilágosítással szolgálni, már csak azért is, hogy az egyoldalúan informált vidéki közönség valóban tiszta képet alkot-hasson magának „Léva városának képzetet felülmúló istentelenségéről.“

Kötelességemnek tartom ezt azért, mert a Holló Sándor úr tiszteletére rendezett fáklás menetet tényleg én vezettem, annak rendez, békés lefolyásáért a rendőrhatalóság előtt felelősséget vállaltam s végül, mert eme felelősségtől szabadulni sem okom, sem szándékom.

Az illető lapnak pusztán csak személyemre vonatkozó részleteire itt egyáltalán nem reflektálok; azok az illetékes bíróság előtt nyerne majd elintézését, valamint Galambos István és társai által ugyanazon lap, ugyanazon számban közzétett Nyilatkozat engem sértő kijelentései is.

A „Bars“ olyan olvasóira való tekintettel, akik sem a „Lévai Örillő“-t, sem a „Magyar Szó“ című napilapot, — mely folyó évi 68. számának vezető cikkében szintén ez ügygel foglalkozik — nem olvassák, kuriozumként néhány citátummal szolgálok: „T. I. . . . Léva város békés polgárait felizgatta ellenem s egy estei tüntetés alkalmával lakásom ablakait beverette, a lévai református egyháznak tetemes kárt okozott.“

„A felbujtott és megvásárolt tömeg nagyszere a református papiak felé futott . . . kilós nagyságú kövekkel bezúrták az ablakokat.“

„Este a felbörtelt csöcselék és a keresztényszocialisták nagy tömegben járták be a várost . . . s ezután a vad horda megrohanta Birtha lakását, ablakait ökölnagyságú kövekkel bevették, halálos rémületben tartván Birtha nejt és gyermekeit.“

„Láttam szememmel a dühtől kiveresedett alakokat, hallottam fogvicsorgatását, istentelen átkozódó hangjait az elvetemült-üsguek; hallottam és láttam a rémes, sötét éjbe vegyülő pokoli indulat kegyetlenségét, amely felkeltatta kicsiny aratianságaim sírását, megfélemlítette rémtettével a védelmező anyjokat.“

Talán elég is lesz ebből ennyi!
Adja meg mind ezekre a feleletet, a lévai rendőrkapitányi hivatali következő hivatalos értesítése:

Léva város rendőrkapitányasága 1220/1908 szám.

Tekintetes

Tokody István rk. kántortanító úrnak
Léva.

Léva város rendőrkapitányához intézett beadványára vonatkozólag értesítem, hogy a folyó hó 17-én esti 8 órakor rendezett fáklásmenetet kellő időben, vagyis aznap délután 1/2 5 órakor szóbelileg bejelentvén, arra az engedélyt szintén szóbelileg megadtam.

A menet iránya szintén előre bejelentvén, az a bejelentett utvonalon haladt végig a nélkül, hogy ez a református lelkész lakát érintette volna, miután a lelkész lakát a menet utvonalaiba bele nem esett.

Igazolom, hogy a bejelentés alkalmával felkért, hogy a református lelkész lakását óvatosságból rendőrileg ellenőriztessem a végett, nehogy valaki — tekintettel a rendőrt önmagára vállalt felelőssége tudatának — ott a legkisebb botrányt essék okozhasson.

Való, hogy a menet megindítása előtt, az abban résztvevőket minden rendezésvárástól való óvakodásra figyelmeztette, ugyancsak a menet befejezte után békés és csendes osztlásra szállította fel.

A menetben résztvevők — tekintve, hogy a református lelkész lakát a menet utvonalaiba bele nem esik — azt meg nem rohanták, a lelkész lakát ellen így merényletet el sem követtek, már tudniillik a menetben résztvevő polgárság számottevő tagjai; mert a lelkész lakát ablaka három táblájának betörése még akkor eszközöltetett, midőn a menetet a városházától megindulva, a Mártoni-utca felé haladt s erről a menetben résztvevőknek tudomása sem lehetett.

A menetben mintegy 800-1000 ember vett részt, kiz. között túnyomóan a polgárság intelligens elemei voltak láthatók, miről személyes meggyőződéssem van; amennyiben a menetet ellenőrzésért hivatalból a magam felügyelője alatt az összes rendőrközegekkel ellenőriztettem.

Végül értesítem, hogy a református lelkész lakát ablaktáblája betörésének eszközlői ellen a nyomozás folyamata tetetett, sőt a tettesek Sebo István 16 éves nyomdász tanonc, torábbá Sandler Lajos 16 éves asztalos segéd és Rotyik Emil szabó tanonc személyében kipuhatoltatván, megüzentésük végett 30/908 b. ü. szám alatt a lévai kir. járásbíróaságnak bejelentettek.

Léva, 1908. év március hó 23.

Bilcsek József s. k.
alkapitány.

A fentiek egybevétele után mindenki tisztában lehet ama „vértelenség, hallatlanul felháborító galádsággal, amit a klerikalizmus szervezett egy ref. lelkész ellen.“

Kitűnik ezekből, hogy Birtha úr lakását előzetes felkéréssem folytán a rendőrség őriztette. Kitűnik, hogy a menetben résztvevők az ablakbeverésben egyáltalán nem részesek, sőt e sajnálatos tetteiről tudomásuk sem lehetett. A három kipuhatolt tettes, erelen suhancok, az örökös rendőrök mellett elfutva, dobott 1 vagy 2, mond két követ a paplak ablakaira. A tettesek egyike pedig, Sebo István ugyanazon Schultz fele nyomda tanulója, amelyben tudvalevőleg a „Lévai Örillő“-t nyomják.

A rendőrség dolga annak a kinyomozás, hogy mi okból, kinek a felbujtására követték el tetteket.

Tokody István.

Vérszegénység

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen vérszegénység eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkesztéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalánban beszerezhetők, s amelyek sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá hogy ezen alkatrészek a sajátos

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — közzük figyelmelembe venni.

SCOTT-féle eljárás

Által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmulthatatlan.

Kapható:

a gyógyszerárakban.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Eladó ház. Kalvária-sor 4 számú ház szabadkézből eladó.

Főügynökség. Budapesti előkelő bank részv. társ. Bars megyében kizárólag tozadón jegyzett sorajegyek eladására Főügynökséget létesít. — Ezen főügynökség saját hatáskörében a megye területén a főügynököket állíthat fel. — *Évi fix javadalmazás!* — Csakis komoly reflectáncos, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat: „Budapest főpostafiók 21“ címre.

Szőlőhajlék nyári (garzon) lakásnak bérbe kerestetik. Cím e lap kiadóhivatalába.

Hivatal szolgál. Az „Első magyar biztosító társaság“ lévai főügyfélségénél a másod hivatal szolgálai állás folyó évi május hó elsejével üresedésbe jön. — A pályázni óhajtók legkésőbb április hó 15-ig adják be az intézet titkárához kérvényüket.

Lakatos inas felvétetik *Tulassay* József műlakatosnál Léva, (Bars megye.)

Kiadó lakás. Kigyó-utca 1. számú házban két szoba, konyha, pincével május 1-től kiadó. Fővilágosítással szóval Kavegria Kélmán legényegyleti id. elnök.

Bérbeadó sütőház vasteknő be- rendezései a lehető legnagyobb kedvezmények között haszonbérbe kiadó. Jó ster kenyér városnegyedben, naponta 150-300 kilo kenyér sütes biztosítva. Értkezni lehet Grapka Józsefnél Léva Rákóczi-utca 2 szám.

Kiadó lakás. Széchenyi utca 11. szám alatt 2 szoba, konyha s mellékhelyiségek kiadók. Bővebbet ott a házban.

Haggenmacher-sör.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó 1908 évi március hó 1-től a „Haggenmacher“ kőbányai és budafoki sörgyárak közkedveltségnek örvendő sörök raktárát Léva és vidéke részére átvettük.

Rendeléseket pontosan eszközölünk és a sört bármikor házhoz szállítjuk.
Léva, 1908. év március hó.

Braun József és fia.

Györgyi Lajos

szijs és kocsigyártó ajánlja 6 darab kijavított és új féderes kocsijait, valamint tuhalmozott löszerszám raktárát, — öreg kocsikat megveszek vagy kicserélek.

Vető árpa

40 métermázsza „HANNA“ árpa, a 14 korona — eladó a barscsekei plébánosnál.

Motorvevők figyelmébe

Herkules-motorvállalat.
Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobilljait, melyek V. ker. Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemmért

Üzemzavarok kizárva.

Bámulatos egyszerű szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás! !

13-14 éves fiu is kezelheti!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db. elismerő levél a Magyarországon üzemben lévő motorokról

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zoldóttással készítve ezre 100 frt. — Telepítésre gyökeres zoldóttvány ezre 18 frt. — Telepítésre sima zoldóttvány ezre 45 frt.

Fásoltványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Ripária porárisra ojtva a következő fajokban: **Fehér borsfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlan-kamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borsfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** fehér és piros Chasselas, Pas-satutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária-portális I. oszt. 8 frt., sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt., gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt., gyökeres Ripária-portális II. oszt. 10 frt., gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt. a fenti fajokból. Olvanyaimért teljes felelő-séget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénztét visszaadom. Előlegül az ár $\frac{1}{4}$ részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 kor., siller 50 kor., vörös 60 kor.

SZÉKELY I. JÓZSEF Gyöngyös sz. Urban temp.

Uj kávé árak.

Valódi Brazíliai külörlegességek.

Természetes színű (nem festett.) Korgna.

I. Minőségű Brazíliai Cuba minőség 1 kilo . . .	3. —
I. " " Gyöngy erős és zamatos 1 kilo	3. —
I. " " Óriási nagyszemű Ceylon minőség 1 k.	3. 60
I. " " Brazíliai Santos kávé 1 kilo . . .	2. 60
Valódi arabiai moccá igen erős 1 kilo . . .	3. 70

Fentén kívül van még raktáron valódi észak- és nyugatindiai Portorikó-, Cuba-, Gyöngy-, Jamaikai-, Ceylon-, Kék Jáva- és Arany Jáva kávé napi áron.

Most érkezett friss Déli áruk- szardínia-, Oroszhalak-, Caviár-, Csokoládé-, Szalon cukorkák-, igen finom tea-, rum-, Cognac-, bor-, pezsgő-, sajt-, tiró stb. kapható:

Kern Testvéreknél Léván.

74/1908 ügyszám.

Arverési hirdetemény.

Dr. Klein Jakab ügyvéd, Fvai lakos mint az „N. Klein és Társa“ garamszentkeresti cég meghatalmazottja szorgalmazására a saskóváráljai kir. kincstári erdőkerületben a 6. üzemosztály II. v sor, 12 tag, 59 és 61 erdőrészekben termelt következő üzifa készletet:

Üzemoszt. C II. erdőrész 12/59.

340 ürm. bükk hasáb. 1 k. 32 fillérijével	346 kor.	80 fill.
963 „ bükk hasáb és dorong vegyes 90 fil.	852 „	10 „
6 ürm. tölgyhasáb 1. 02. fillérijével	6 „	12 „
17 „ tölgy vegyes 80 fillérijével	13 „	60 „

Üzemoszt. C II. erdőrész 12/61.

75 ürm. bükk hasáb 1. 02 fillérijével	76 „	50 „
636 „ bükk hasáb és dorong vegyes 90 fil.	572 „	40 „
5 „ tölgy vegyes 80 fillérijével	4 „	— „

Összesen 1895 kor. 30 fill.

becsárban.

1908 évi április hó 7-én délelőtt tizenegy órakor Saskóvárálja község házána l s illetőleg onnan kiindulva a helyszínen a legtöbbet ígérő vevőnek el fogom árverezni.

Árverési föltételek:

1. Vevő köteles a kiárveelt faárát készpénzben azonnal kifizetni.

2. Vevő köteles a megveett fát a kincstári erdőkből 1908 évi december hó 31-ig napjáig elszállítani.

Kelt Léván, 1908. évi március hó 22 napján.

Eelcsák László

kir. közjegyző.

A legolcsóbb és legbiztosabb hernyóirtó szer.

Minden gondos gyümölcs termelő megóvjja termését, moly-, féreg s termőfáit főleg az annyira káros hernyóktól ha azokat száraz időben tavasszal a Berthán-féle

hernyó irtó szerrel permetezi. — A siker biztos. Alkalmazása a legegyszerűbb. Ara a 80 lit. vizre való pornak 60 fill.

Bars megye részére:

Engel József vegyeskereskedése Léván.

Készíti: Berthán I. N. gyógy-szerész Pozsony-Szentgyörgy.

3 kiállításon a legnagyobb kitüntetést nyert.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtéktetésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgálók.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

1826/1908. szám

Berleti hirdetemény.

Léva r. t. város közönsége által építtetni célozt

városi szálloda

épületében tervezett következő üzletek és helyiségekre berleti ajánlatokat kívánok beszerezni

A jelzett üzletek, illetve helyiségek a következők:

1. Vendéglő, szálloda (20 vendég szobával) vigadó, kávéház, kiskorcsma és mellékhelyiségeik.

2. Ót, utcára nyíló üzlethelyiség, hozzátartozó földszinti és pince raktárakkal.

3. A vendégfogadó épületének első emeletén három utcai lakás, modern beosztással és mellékhelyiségekkel

Az építkezés megvalósítása esetén a berlet kezdődne 1909. október 1-én. A berlet tartama legkevesebb 7 év. a lakásoknál 3 év.

Az ajánlatok **április 30-áig** alulírottán adandók be. Minden ajánlathoz a felajánlott évi bérösszeg 5%, a biztosítékul készpénzben vagy állami értékpapírral csatolandó, esetleg a városi pénztárnál elhelyezendő. Utóbbi esetben a pénztári letétjegy mellékelendő az ajánlatához. A város közönsége jogosítva van az ajánlatok között választani, bármelyiket vagy valamennyit visszautasítani. Ha e fölött a város képviselőtestülete 3 hónap alatt nem határozna, az illető ajánlattevők ajánlataikat jog következmény nélkül visszavonhatják. Ettől eltekintve az ajánlatok az ajánlattevőket visszavonhatlanul azok benyújtása napjától, a város közönségét pedig az ajánlatok kötelező elfogadásától, illetőleg felsőbb hatósági jóváhagyástól kezdve kötelezik

A berleti ajánlat alulírott felhívására szerződésbe foglalandó s a letett ajánlati óvadék egyidejűleg félévi bérösszegre felelendő. A berlet összes tárgyaira külön-külön vagy egy egységes ajánlat is tehető, nemkülönbön egységes ajánlat adható be a vendéglőre, kávéházra, szállodára és vigadóra is

A város közönségére vagy annak bármely közegére ezen ajánlati verseny meghirdetéséből, az ajánlatok átvételéből, miként való eltirálásából vagy mellőzéséből kötelezettség nem származik.

Kelt Léván, 1908. évi március hó 25 én.

Bódogh Lajos
polgármester.